

לא עזרו לה, מזדווגת הנכדה עם הגיבור. מעשה-התמרדות גלוי ראשון של גיבור זה, בסוף הסרט, גורם להלם שמחזיר לו את כושר-הדיבור, וזאת רק על-מנת להראות שהוא חבר נאמן בחברה האנור שית המוהמט שבה הוא חי; אחד שיודע לשקר ולהעליל כמו כולם, ומוצא כי הדרך הטובה ביותר לשלוט בזולת, היא הגלימה השחורה שנשללה ממנו בתחילת הסרט.

מבלי להיכנס לתוך הפרטים והתפניות הרבות של העלילה, ניתן להבחין בקלות בכוונותיו של הבמאי נאסקה. בעיניו, איך שלת ובעיקר דרומה, היא עדיין ארץ פיר אודלית שבה שולטים עשירים מכוח היר רשעה, וכנסיה, המוכרת אשליה לעניים מרודים, כדי שימשיכו להיות כאלה ולא יפצו את הפה.

נאסקה אינו מתפתה להציג את גיבורו כדמות חיובית. להיפך, ברור שמדובר במנוול. אבל, כל עוד פני החברה כפי שהם, דרכו של מנוול זה היא היחידה שבה אפשר להצליח. חץ מזה, הרי השאר מנוולים לא פחות, ואולי אף יותר. בהתחשב בעובדה שזוהי במאי מתחיל, שליטתו הטכנית בקולנוע מפליאה, והי סרקאום שהוא מפיה במעמדים המימים לכאורה, כמו הדרך שבה מטפלת הנכדה הצדקנית בסבתה, או מיעד הנכים הן כל יוצאים בדרך ללורד, או המראה של כל חלקאי ונדקאי העולם שהתקבצו מול המעי רות הקדושות, כל אלה מצולמים כך שלא נותר כל ספק ביות לכוננות הבמאי.

לו רק כדי להעריך כישרון קולנועי חדש, כדאי לראות סרט זה. ומי יודע, אולי ימצא איזה בעל בית-קולנוע שיבקר ב-12 באפריל בסינמטק, ויגלה שבשעם, הספיל הוא סרט שאסור להחמיץ את צופיו.

תדריך

חובה לראות:

תל-אביב: נאשוויל, סרט אילם, באפלו-ביל, בארי לינדון, זוגות נשואים, ירושלים: תמונות מחיי נישואין, באפלו-ביל.

חיפה: חליל הקסם, סרט אילם.

תל-אביב

*** **נאשוויל** (גת, ארצות-הברית) — מסע מופלא של רוברט (מאש) אלטמן אל בירת ההקלטות של שירי הכפר הא-מריקניים, מביאה חתך של ההיסטוריה, הפי חזים והתקיות של האומה האמריקאית. *** **סרט אילם** (דקל ארצות-הברית) — לא צריך להתאמץ כדי לצחוק שעה ו-40 דקות במחיצת שני המטורפים הראשיים: הבמאי מל ברוקס והקומיקאי המכוער ביותר בעולם: מארטי פלדמן. *** **באפלו-ביל** (סינמה 2, אר-צות-הברית) — אמריקה, שוב בעיניו של רוברט אלטמן, כשהוא מתקיף את המיתור סים האמריקניים דרך שיחזור התיאטראות הנודדים שפיברקו את מלחמות הלכנים באינדיאנים והפכו את ויליאם פ. קודי לגיבור אגדי.

*** **בארי לינדון** (רמתי-אביב, אנגליה) — עלייתו וגפילתו של ריקא אירי במאה ה-18, מבווימת בסגנון מזי היר עלידי סטנלי קובריק, תוך שמירת עקרונות הסיפור של אותם הימים ומי-סריהשכל של הימים שלנו, ובתוספת יופי חזותי בלתי-ירגיל.

ירושלים

*** **תמונות מחיי נישואין** (סמ-דר, שוודיה) — ניתוח מכאיב של חיי הנישואין המודרניים, כאשר בתחילתם האשה היא קניין הגבר והבית, ולבסוף היא יוצאת לעצמאות כשידה על הגבר ועל העליונה.

חיפה

*** **חליל הקסם** (אורלי, שוודיה) — אינגמר ברגמן מטפל, במקום בבניאדם, במוסיקה ובמוטר שלה, בדרכו המקסימה של במאי האוהב את כל האמנויות בדרך משלו.

שילטון

הנוסד הקטן

רשת שידור (סטודיו, תל-אביב, ארצות-הברית) — הצלחתו הגדולה של סרט זה, המיסחרית והביקורתית גם יחד, אינה הפתעה: רשת שידור מתיימר לחשוף מה שקורה מאחורי-הקלעים בטלוויזיה, בעין ביקור-תית ביותר. הוא נוקט אותן השיטות הנהוגות בטלוויזיה עצמה: איפיון מוגזם וחד-ממדי; חזרה בלתי-פוסקת על אמיתות וחצי-אמיתות, משום שזה "מצלצל טוב"; הגזמה במקום העמקה; העדפת כמות הנושאים המטופלים, על-פני איכות הטיפול בהם.

התוצאה: כל מי שקשור לענף הקולנוע שמח, משום שמשמיע את הטלוויזיה; וכל היושב במיד בבית, רתוק למסך הקטן ויוצא באופן חד-פעמי כדי לראות את הסרט, יוצא נלהב, כי מדברים אליו בשפה המוכרת לו, שאינה מאלצת אותו להתאמץ יתר-על-המידה. הכל מוגש לו בחתי-כות קטנות, נוחות-לעיכול.

פאדי שייבסקי (התסריטאי) וסידני לומט (הבמאי), שניהם בעלי ניסיון טלוויזיוני עשיר בעברם, ניסו לקרוע את הילת הזוהר מעל פני כוכבי-הטלוויזיה. אלא שגם במערו-מיהם, אלה עדיין כוכבים גדולים מן החיים, זוהרים ומרתקים את הקהל — אם לא בתבונתם וכישוריהם, אזי לפחות בהעזתם, הוצפתם ועיקבותם. וכך הופך שילטון הממון על רישות-הטלוויזיה לעניין מסיסי, והנוורוה העירונית (שאינה חסרה לעולם בסירטי לומט) לובשת

הגונב כוגנבים -

נויסכון!

הפרקליט, הגיס והכיס (פאריז, תל-אביב, ארצות-הברית) — צלם-טלוויזיה נפגע תוך כדי צילום מישחק כדורגל אמריקאי. גיסו, פרקליט חלקלק וערמומי, משכנע אותו להעמיד פני נכה, אחרי התאונה, כדי לסחוט פיצויים גבוהים מחברת-הביטוח. הצלם נעתר, מתוך תיקווה שהכסף יחזיר אליו את רעייתו, שזנחה אותו לאנחות. וכך מתחיל מחול-שדים, שאליו מצטרפים הרעייה, המופיעה תמיד לשמע היכיו לממון; שחקן-הכדורגל שגרם לתאונה והאכול ריגשי-חרטה; בלשים העוקבים אחר הצלם כדי לברר אם באמת נפגע בתאונה; פרקליטי חברת-הביטוח המנסים להגיע לפשרה, וכן הלאה.

כמינהגו בקודש, לא חס הבמאי בילי ויילדר אף על אחת מדמויותיו בסרט, והוא מצג בסרקאום סטירי-חמים את כל חולשותיהן האנושיות. אם אינם מתפתים לכסף, הם מתפתים לרגש, ואם אינם מתפתים לרגש הם מתפתים למצפון, ואם אינם מתפתים למצפון — הם מתפתים לרחמים-עצמיים, ואם לא לרחמים-עצמיים — הם מתפתים לכסף. בכל מיקרה, כולם, ללא יוצא-מן-הכלל, חושבים עצמם חכמים, אבל כשמתבוננים בהם דרך עיניו של ויילדר, גם החכם הגדול ביותר אינו טוב יותר מפתני גמור.

הסרט מלא וגדוש התחכמויות, הבאות במהירות הבזק בזו אחר זו, כמעט ללא מירווח נשימה. ואלתר מתאו

נוצחיקונת

נולדת מחדש

כוכב נולד (מוגרבי, תל-אביב, ארצות-הברית) — זו הפעם השלי-שית שסיפור הכוכבת העולה, הנישאת לכוכב היורד, חוזר אל הבד. בפעמיים הקודמות, היו השחקן והשחקנית הראשיים מועמדים לפרסי אוסקר (ב-1937, ג'נט גינור ופרדריק מארץ, ב-1954: ג'ודי גרלנד וג'יימס מייסון). הפעם פסחה האקדמיה גם על ברברה סטרייסנד וגם על כריס כריסטופרסון, ולתבונה יחשב הדבר. כי סרט, זה הנמשך הרבה יותר מן הצורך (כ-140 דקות) אינו יותר מאשר זבח נוסף על מזיבחה של הגברת סטרייסנד, שהיא הוגת הרעיון, אשת המפיק, מפיקה בפועל, מעצבת מוסיקלית ובכלל — רודנית על כל המיבצע הזה, שנועד להפגין את כישרונותיה השונים.

הסרט מספר כיצד היא, הנערה הקטנה והגאונת, נכנעת — אומנם רק בקושי — לקסמיו של אליל-פופ ספוג אלכוהול וסמים. היא אוהבת אותו והוא אוהב אותה, אבל יצורו ההרטי גורם לפגילתו הסופית, שעה שהיא עולה מעלה-מעלה על כנפי מעלותיה הנדירות.

מי שינסה למצוא הבדל מהותי בין דמותה בסרט זה לבין דמותה של פאני בריס שנילמה סטרייסנד בשני סרטים קודמים, יתקשה מאד בכך. כי היא, בסך-הכל, חוזרת על הטיפוס, בשינוי תלבושת ותסרוקות, ועם יומרות לעידכון תקופתי. יש כאן פסטיבל פופ (שבו מנסים נואשות לשחזר את האווירה המחושמלת של הכפועל האבנים המתגלגלות מן הסרט של האחים מייזלס) פסהקול

פיטר פינק' — למען ההמון הסוגד

ממדים מונומנטליים.

החלק הטוב ביותר בסרט, הוא דווקא אותם הרגעים שבהם הוא מספר עובדות המוכרות היטב לעושי: פרטים על הפעלת רשת-טלוויזיה, שיקולים בבחירת תוכניות וכיוצא באלה. לכך צריך להוסיף מישחק מעולה של ויליאם הולדן, כבעל-המצפון האחרון בעולם של מושחתים ושל פיטר פינק' המנוח, כשדרן שדעתו נטרפת עליו כשמפטרים אותו.

למון ומתאו — למען דמי-הביטוח

כפרקליט הנוכל, וג'ק למון כצלם הנפגע, המופיעים כאן יחד בפעם הראשונה, מתנצחים ביניהם ואינם מחמיצים אף עקיצה שהופקדה בפה. בימיו מזהיר, השולט בכל מרכיבי הסרט, דואק לקצב, למישחק ולצילום ברמה גבוהה. עשר שנים חלפו מאז הוצג סרט זה לראשונה בארץ, וארסיותו השנונה לא נפגעה כלל. והרי הזמן החולף הוא, כידוע, המיבחן הקשה ביותר לכל קומדיה.

סטרייסנד וכריסטופרסון: למען המיקרופון!

(המנסה לחקות, לשוא, את המורכבות העשירה של סירטי רוברט אלטמן), ופראנק פירסון, בסירטו הראשון כבמאי (עד עכשיו היה תסריטאי מצליח), שאיבד כנראה את עשתונותיו נוכח כוכבת-מעסיקתו.

מה שמציל את הסרט מהתמוטטות מוחלטת הוא המוסיקה. ברברה סטרייסנד וכריס כריסטופרסון נולדו למען המיקרופון, וכשהם שרים, סולחים להם הכל.